

Lapin sosiaali- ja
terveysturvayhdistys ry on
perustettu vuonna 1952;
perustamisesta päätetty
17.6.1951 Lapin läänin
kunnille järjestetyillä
huoltopäivillä

Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry

Arja Kilpeläinen
toiminnanjohtaja
www.lapinsotu.fi

Asialista

- Perustietoa lappilaisesta järjestökentästä
- Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistyksestä
- Paikallisen järjestötoiminnan merkityksestä ja rahoitushaasteista
- Järjestötiedosta
- Keskustelu

Lapin sosiaali- ja
terveysturvayhdistys ry

Missio

Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys toimii vaikuttajana ja tukee sosiaali- ja terveystalouden toimijoita ja kumppaneita tuottamalla edelläkävijänä tietoa sekä luomalla viestinnän, keskustelun, oppimisen, verkostoitumisen ja osallisuuden paikkoja yhdessä järjestöjen kanssa.

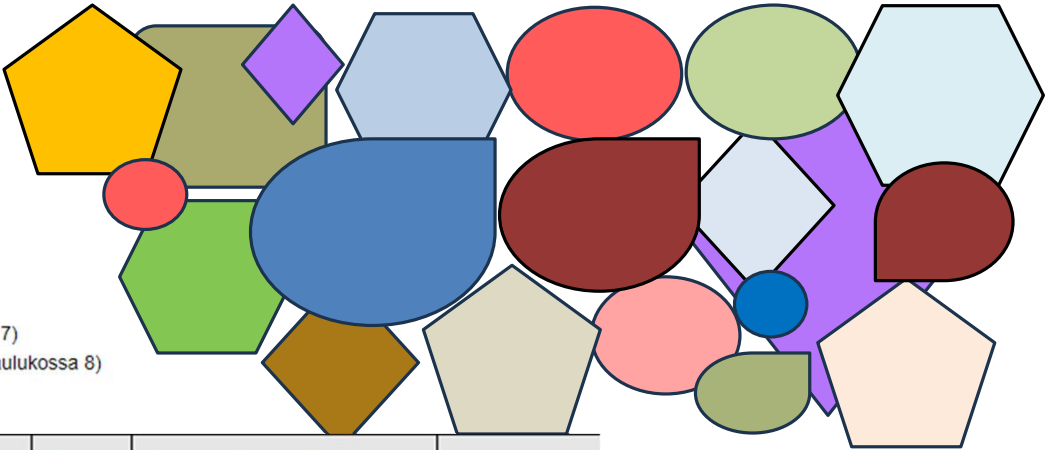

Järjestömaantiede Lapissa

Lapin maakunnan alueella toimivat järjestöt ja yhdistykset

Tarkoitussuokkia (pääluokkia) on yhdeksän:

- 1. Poliittiset yhdistykset (taulukossa 1)
- 2. Ammattiin ja elinkeinoon liittyvät yhdistykset (taulukossa 2)
- 3. Sosiaali- ja terveysalan yhdistykset (taulukossa 3)
- 4. Kulttuurialan yhdistykset (taulukossa 4)
- 5. Vapaa-ajan yhdistykset (taulukossa 5)
- 6. Urheilu- ja liikuntayhdistykset (taulukossa 6)
- 7. Uskontoon ja maailmankatsomukseen liittyvät yhdistykset (taulukossa 7)
- 8. Maanpuolustukseen ja kansainvälisiin suhteisiin liittyvät yhdistykset (taulukossa 8)
- 9. Muut yhdistykset (taulukossa 9)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Luokittelemattomat	Yhteensä
Lappi	330	509	262	769	591	655	47	100	248	1221	4732

Lähde: PRH 26.8.2024

Seudulliset järjestökeskukset:

Setlementti Toivola ry / Meri-Lapin järjestökeskus Silta
Mieli Rovaniemen Seudun Mielenterveys ry/ Rovaniemen Neuvokas
Järjestökeskus Kitinen ry / Sodankylän järjestökeskus
Kemijärven Järjestökiehinen ry / Kemijärven Järjestökiehinen
SámiSoster ry: saamelaisasiat (kunnasta riippumatta)

Meri-Lapin järjestöneuvottelukunta:

Hallinnoija Seutuhallitus
Toimikausi 4 vuotta

Maakunnallinen verkostojärjestö:

Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry
yhteistyösopimus ja sen hallinta järjestökeskusten kanssa
toimii myös seudullisena järjestökeskuksena (kunnat, joissa ei ole seudullista järjestökeskusta)

Lähellä.fi

valtakunnallinen toimija
myös maakunnittain
alueellinen toiminta

Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta JNK:

edustuksellinen, hallinnoija Lapin liitto, toimikausi 4 vuotta

SOTE-järjestöt Suomessa 2025 (tammikuu 2025)						
Alue	SOTE-järjestöt			kaikki järjestöt		
	yhdistykset	säätiöt	yhteensä	yhdistykset	säätiöt	yhteensä
Ahvenanmaa	63	4	67	757	26	783
Etelä-Karjala	168	6	174	2498	34	2532
Etelä-Pohjanmaa	347	5	352	4063	53	4116
Etelä-Savo	257	14	271	3276	64	3340
Helsinki	1290	161	1451	18145	992	19137
Itä-Uusimaa	136	10	146	1947	40	1987
Kainuu	130	5	135	1922	20	1942
Kanta-Häme	211	15	226	3253	54	3307
Keski-Pohjanmaa	132	0	132	1488	16	1504
Keski-Suomi	402	24	426	5244	85	5329
Keski-Uusimaa	220	8	228	2723	42	2765
Kymenlaakso	260	7	267	3353	33	3386
Lappi	300	11	311	4736	54	4790
Länsi-Uusimaa	551	25	576	6895	136	7031
Pirkanmaa	715	49	764	9442	198	9640
Pohjois-Pohjanmaa	324	10	334	3879	87	3966
Pohjois-Karjala	286	12	298	3773	49	3822
Pohjois-Pohjanmaa	538	23	561	7072	94	7166
Pohjois-Savo	372	17	389	5049	94	5143
Päijät-häme	253	17	270	3334	88	3422
Satakunta	360	18	378	4453	89	4542
Vantaa ja Kerava	210	5	215	2620	20	2640
Varsinais-Suomi	732	61	793	9060	235	9295
yhteensä	8 257	507	8 764	108 982	2 603	111 585
Lähde: Soste / PRH:n yhdistysrekisteri ja säätiörekisteri						
sis. SPR osastoineen, jotka laskettu mukaan, vaikka ovat						
erityislainsäädäntöön perustuvia toimijoita						

Lappilaiset järjestöt kunnittain

- Suomessa valtakunnallisia sote-järjestöjä vähän yli 200
- Loput paikallisia, seudullisia tai maakunnallisia yhdistyksiä, valtakunnallisten järjestöjen paikallisyhdistyksiä, piiriyhdistyksiä, paikallisia yhdistyksiä

Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry, perustettu 1952

- Ainoa maakunnallinen verkostojärjestö Lapissa
- Toimii alueellisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti
- Edistää tasa-arvoisuuden ja sosiaalisten perusoikeuksien toteuttamista
- Tukee lappilaisten yhdistysten toimintaedellytyksiä eli rakentaa ja vahvistaa yhteistyötä
- Vähentää syrjäytymistä ja huono-osaisuutta edistämällä hyvinvointiin tähtäävää sosiaali- ja terveystaloutta erityisesti aluenäkökohdat huomioon ottaen
- Lisää kansalaisten osallisuutta, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia
- Tuottaa ja välittää tietoa järjestötoiminnasta
 - Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa olennaista
- Järjestää vuosittain **Lapin sosiaali- ja terveysturvan syyspäivät**
 - 11.-12.9.2025 Luosto, hotelli Luostotunturi
 - Teemana älykäs yhteiskunta ja tieto

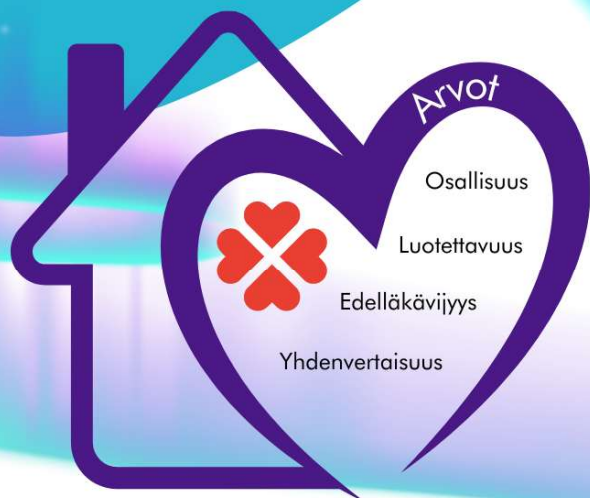

Lapin sosiaali- ja
terveysturvayhdistys ry

Missio

Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys toimii vaikuttajana ja tukee sosiaali- ja terveysalan toimijoita ja kumppaneita tuottamalla edelläkävijänä tietoa sekä luomalla viestinnän, keskustelun, oppimisen, verkostoitumisen ja osallisuuden paikkoja yhdessä järjestöjen kanssa.

Maakunnallinen verkostojärjestö

 lähellä.fi

Järjestötietopalvelu

Valtakunnallinen

Visio

Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys on edellä kulkeva, sosiaali- ja terveystieteellisesti vaikuttava verkostojärjestö, joka tuottaa tietoa ja edistää yhteistyötä siten, että keskiössä on lappilainen ihminen.

LAPIN SOSIAALI- JA TERVEYSTURVAYHDISTYS RY:n STRATEGISET VALINNAT JA STRATEGIAKAUDEN PAINOPISTEET 2025-2028

TIETOA

- Maakunnallinen ja paikallinen järjestölähtöinen tiedontuotanto
- Tietoon perustuva lappilainen järjestötoiminnan vaikuttavuus tunnustetaan
- Yhdistysten osaaminen vahvistuu
- Kokemus- ja asiantuntijatiedon rooli vakiintuu
- Kokemustiedon käytön mallintaminen strategisessa suunnittelussa sekä palveluissa ja niiden kehittämisessä

VAIKUTTAMISTA

- Järjestöillä oleva asiantuntijuus tunnustetaan ja tunnustetaan
- Järjestöt ovat mukana maakunnan, hyvinvointialueen ja kuntien strategisessa suunnittelussa
- Yhdistyksen rooli vahvistuu järjestötoiminnan asiantuntijana
- Paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti vaikuttaminen
- Vaikuttamisen sosiaalisen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä
- Järjestötoimintaan vaikuttavien ilmiöiden ja toimintaympäristön muutosten tunnistaminen ja niiden nostaminen keskusteluihin
- Aktiivinen viestintä ja järjestöjen osallisuuden mahdollistaminen keskusteluissa
- Järjestöneuvottelukunnan ja toiminnan kehittäminen
- Järjestöneuvoston perustaminen ja siinä toimiminen

YHTEISTYÖTÄ

- Järjestöjen välisen yhteistyön edistäminen ja kehittäminen
- Yhteistyörakenteiden luominen, vahvistaminen ja ylläpitäminen kolmannen sektorin toimijoiden välillä sekä julkisen ja kolmannen sektorin kesken
- Järjestöjen välisen kumppanuuden ja verkostojen vahvistaminen
- Kuntien kannustaminen järjestöyhteistyön vahvistamiseen
- Kuntien ja järjestöjen tukeminen toimimaan aidon, yhdenvertaisen ja sopimuksellisen kumppanuuden periaattein
- Lähellä.fi-alustan vakiinnuttaminen järjestöjen tiedonvälityskanavaksi

ONNISTUMISEN EDELLYTYKSET

- Riittävä ja vakaa rahoitus ja resurssit
- Ammattitaitoiset ja sitoutuneet työntekijät
- Toimintaan sitoutunut hallitus
- Toimivat ja työtä tukevat rakenteet strategisella ja operatiivisella tasolla
- Saumaton yhteistyö eri sidosryhmien kanssa

MITÄ ME TEEMME?

- Kokoamme yhteen järjestöjä, asiantuntijoita ja verkostoja alueellisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti
- Tiedotamme ja vaikutamme
- Kehitämme ja koulutamme
- Järjestämme vuosittain Lapin sosiaali- ja terveysturvan syyspäivät
- Tarjoamme järjestöjen käyttöön **Lähellä.fi -verkkopalvelun**
- Tarjoamme opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja opinnäytetyöaihteita

Miten me teemme?

01

Kunta-järjestöyhteistyön vahvistaminen Lapissa

- Viestintä ja vuoropuhelu
- Järjestöillat
- Järjestöyhdyshenkilöt
- Sopimukset
- Järjestökeskusyhteistyö

02

Järjestöjen roolin selkiyttäminen hyvinvointialueen yhteistyötahona

- Yhteistyörakenteet ja niiden tukeminen
- Tiedon tuottaminen, välittäminen, viestintä
- Kumppanuussopimus
- Vaikuttamistoiminta (kunta, maakunta, valtakunnallinen)

03

Järjestötoiminnan näkyvyyden lisääminen

- Järjestöjen keskinäinen yhteistyö
- Lähellä.fi
- Oppilaitosyhteistyö
- Verkostot
- Tapahtumat, tilaisuudet ja koulutukset
- Strategia- ja ohjelmatyö: mm. Järjestöstrategia, Lappi-sopimus, hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma.

04

Lähellä.fi aluetoimija

- Alueelliset infot ja neuvonta
- Ydintoimija
- Kehittämistyö
- Viestintätiimi
- Koulutustoiminta
- Alueellinen viestintä, markkinointi ja yhteistyö

Järjestöjen rakentama, STM:n tukema **Lähellä.fi-verkkopalvelu** ja verkosto

Lähellä-verkosto (ent. Toimeksi.fi-verkosto) on toiminut tällä nimellä **vuodesta 2013 lähtien. Järjestöjen yhdessä rakentama, valtakunnallisesti ja paikallisesti toimiva verkkopalvelu**

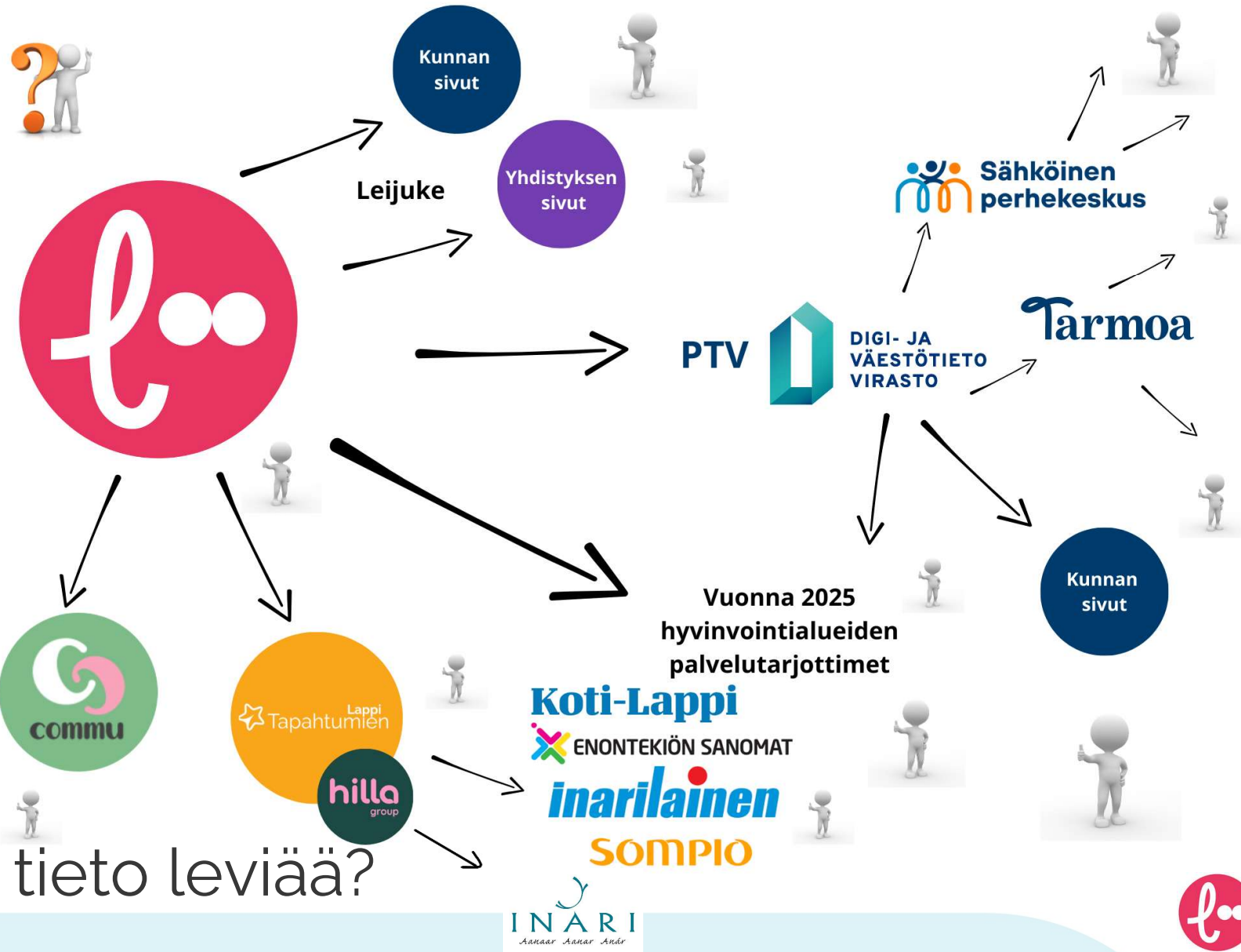
Rakennettu aiemman alueellisia toimijoita yhdistäneen verkkopalveluformaatin pohjalta.

Verkostoa koordinoi ja johtaa Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys.

Lähellä-verkosto

1. Artteli-kumppanuusyhdistys ry, Pirkanmaa
2. Etelä-Karjalan Yhdistykset ry
3. Etelä-Savon hyvinvointijärjestöjen tuki ry
4. HyTe ry, Uusimaa
5. Huoltoliitto ry
6. Hämeen Setlementti ry, Kanta-Häme
7. Jyväskylän Setlementti ry, Päijät-Häme
8. Kainuun sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry
9. Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry
10. Kosti ry, Keski-Pohjanmaa
11. Kymen-Karjalan sosiaali- ja terveysturva ry, Kaakkois-Suomi
12. Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry
13. Pohjanmaan Yhdistykset ry
14. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry
15. Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry
16. Pohjois-Savon sosiaaliturvayhdistys ry
17. Satakunnan yhteisökeskus ry
18. Setlementti Toivola ry, Meri-Lappi
19. Vuolle Setlementti ry, Pohjois-Pohjanmaa
20. Yhteisöjen yhdistys ry, Etelä-Pohjanmaa

Miten tieto leviää?

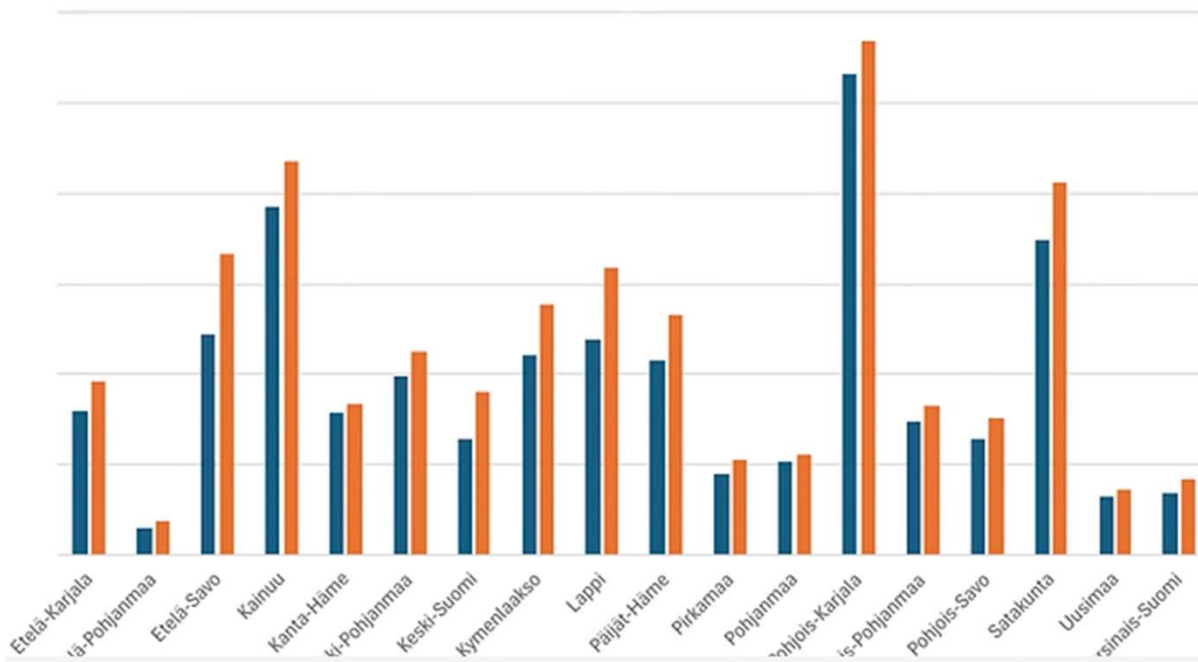
INARI
Aanaar Anar Anár

 lähellä.fi

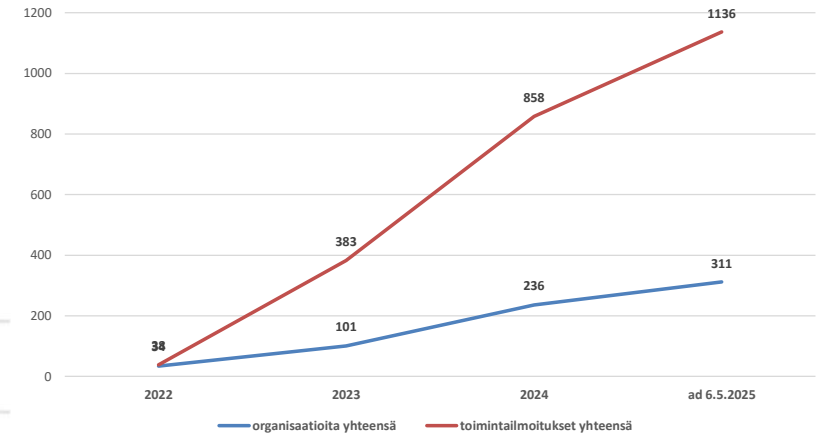
LähelläLappi: Järjestötoiminnan näkyväksi tekemistä Lapissa 2025

- Vuosi 2025 on ollut nousujohteinen **311** organisaatiota (6.5.2025)
- Alkuvuoden aikana verkkopalveluun on liittynyt 6.5. mennessä **Lapissa 75** uutta organisaatiota ja palvelussa on julkaistu **278** toimintailmoitusta
- Organisaatioiden määrä on vuodessa tuplaantunut ja Lappi on 4. maakuntien vertailussa väkilukuun suhteutettuna

Organisaatiot maakunnittain väkilukuun suhteutettuna

LähelläLappi kasvaa

Kansalaisjärjestöt toimijoina

- Kansalaisjärjestöt ovat merkittäviä toimijoita
- Täydentävät julkisen sektorin toimintaa ennaltaehkäisevässä hyvinvoinnin edistämisessä, mutta myös korjaavassa työssä
- **Edistävät** demokratiaa, osallisuutta, paikallista tietoa
- **Vahvistavat** kriisinkestävyyttä ja kokonaisturvallisuutta
- **Mahdollistavat** ihmisten osallistumista ja osallisuutta yhteiskuntaan

Esimerkkejä sotejärjestöjen toiminnasta

- Vapaaehtoistoiminta
- Neuvonta ja ohjaus
- Vertaistuki (kasvokkain ja verkossa)
- Tukihenkilötoiminta
- Kokemustoiminta (kokemusosaajien verkosto)
- Ryhmätoiminta
- Edunvalvonta
- Toiminnan tuki
- Varautuminen ja valmius
- Virkistystoiminta

Useimmiten järjestöt toimivat kaikkein vaikeimmassa tilanteessa olevien ihmisten kanssa

Paikallisten / maakunnallisten järjestöjen merkityksellisyys maakunnalle 1/2

- Hyvinvointialueiden perustaminen on muuttanut järjestömaantiedettä perustavasti
 - Hyvinvointialueet tarvitsevat kumppaneikseen alueellisia ja paikallisia yhdistystoimijoita.
 - Ainoastaan näin voi syntyä **tarkoituksenmukaisia yhteistyörakenteita**, palvelujen suunnittelua ja kehittämistä sekä käytännön yhteistyötä.
 - Paikalliset / maakunnalliset järjestöt kohdentavat toimintansa suoraan maakunnan alueelle
- Alueille suoraan tuleva rahoitus on haettu paikallisista ja alueellisista tarpeista lähtien, muiden alueen toimijoiden (hyvinvointialueiden / kuntien) toimiessa yhteistyökumppaneina.

Paikallisten / maakunnallisten järjestöjen merkityksellisyys maakunnalle 2/2

- STEAn rahoittamien alueellisten yhdistysten merkitys hyvinvointialueille tulee ottaa avustusleikkausten tarkastelussa huomioon
 - Alueellisilla yhdistyksillä tulee olla mahdollisuus saada riittävä rahoitus yhteistyörakenteisiin, toimintaan ja kehittämiseen
 - Läheskään kaikilla alueellisilla yhdistyksillä ei ole keskusjärjestöä tai liittoa toiminnan tukena
 - Keskusjärjestöjen / liittojen tarjoama tuki omille alue- ja paikallisyhdistyksilleen vaihtelee paljon
 - Riskinä, että Stea-raha karkaa alueilta, jos myönnetään liittojen kautta

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen STM:n rahoitus

- Hieman yli puolet sosiaali- ja terveysjärjestöjen valtionavustuksista (myöh. STEAn avustukset, ks. www.stea.fi) myönnetään valtakunnallisille liitoille
- Vajaa puolet rahoituksesta kohdentuu siis alueellisille ja paikallisille yhdistyksille eli maakunnan ruohonjuuritason toimintaan, joilla ei myöskään yleensä ole merkittävää omaa varallisuutta
- STEA ei rahoita kuntien tai hyvinvointialueiden lakisääteistä toimintaa eli kilpailutettavaa palvelua
- Stea-avustusten **suunnitellut** leikkaukset euroina:
 - Vuosi 2024 avustusmäärä 383 588 000 €
 - Vuosi 2025 avustusmäärä 303 588 000 €
 - Vuosi 2026 avustusmäärä 278 588 000 € josta vielä 10 milj. lisäleikkaus päätettiin keväällä 2025
 - Vuosi 2027 avustusmäärä 252 800 000 €, Eli yli kolmannes leikataan → ja se on katastrofaalista
 - 6.8. Purran esitys, että sote-järjestöiltä leikattaisiin 100 milj lisää. Siis tämän hallituskauden aikana leikkauksiin olisi mennyt 2/3 avustuksista. Jos Purran esitys menee läpi, sote-järjestöjen toiminta käytännössä loppuu tai vähintään kuihtuu minimiin.
- Yli 90 % suomalaisista yhdistyksistä toimii vapaaehtoisvoimin, toki niiden tukena voi olla ja usein onkin jokin keskusjärjestö (esim. jäsenlehden, järjestelmien tai viestinnän muodossa)

Järjestötieto käyttöön 1/2

- Järjestöt tuottavat paljon tietoa toiminnastaan
 - Oikeudellista rekisteritietoa (luvanvaraiset palvelut)
 - Oikeutettua tilastotietoa (ulkopuolelta rahoitettu hyte-toiminta)
 - Osaamisperustaista näkemystietoa (mm. kansalaisyhteiskunta-, kokemus- ja käyttäjätieto, substanssieto, asiantuntijatieto esim. ilmiöistä, **paikallistieto**)
- Järjestötieto hyvinvointisuunnitelmien ja –kertomusten osana
 - määriteltävä, mitä hyvinvointialueet tarvitsevat
 - Määriteltävä, mitä kunnat tarvitsevat
- Lapin hyvinvointialueella yhteistyörakenteet aluillaan
- Kolmikantakeskustelujen (HVA-kunnat-järjestöt) käynnistäminen
- Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistyksellä merkittävä rooli järjestötiedon kokoamisessa, analyysissä ja jakamisessa

Järjestötieto käyttöön 2/2

- Resurssiviisaus rakentuu yhteistyössä
 - Maakunnan sisällä
 - Maakuntien kesken
- Yhteistyö [Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan](#) kanssa
 - Neuvottelukunnassa olevat verkostojärjestöt edustavat laajasti maakuntien järjestökenttää
 - Maakuntien järjestöjen yhteinen vaikuttaja ja valtakunnallinen toimija
 - Maakunnallisen ja valtakunnallisen järjestötoiminnan vuoropuhelua
 - Vahvistaa alueellisten ja paikallisten järjestöjen äänen kuulumista valtakunnallisessa vaikuttamistoiminnassa
 - Yhteistyö Sosten, Stean kanssa

Tietoa ja tulevaa

- Kotisivuilla paljon tietoa www.lapinsotu.fi
- **TILAA LASTU – LAPIN JÄRJESTÖTOIMINNAN UUTISKIRJE:**
<https://www.lapinsotu.fi/uutiskirje/>
- Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistyksen vuosikertomus löytyy [täältä](#)
- Ilmoittautuminen on auki: <https://www.lapinsotu.fi/syyspaivat-2025/>

Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry

Kiitos!

Arja Kilpeläinen
toiminnanjohtaja
arja.kilpelainen@lapinsotu.fi
040 040 3659

Lapin sosiaali- ja
terveysturvayhdistys ry

www.lapinsotu.fi

info@lapinsotu.fi

[lähellä.fi](http://lahella.fi)